

Veibygning, og at det kan ske uden at komme i nogenformig Collisjon med Veienes øvrige Benyttelse, tror jeg er tilstrækkeligt godtgjort. Den blotte Jernbanestemme lægger ikke den allermindste Hindring i veien for almindelige Vogne for at kjøre paa den eller over den, og det er altsaa kun, naar selve Sporvognen passer derpaa, at det paa nogen Maade kan siges, at Gaden eller Veien derved belemres; men det er nu saa langtfra, at dette Befordringsmiddel er til Skade for Afbenyttelsen af Gaden i det Hele, at jeg, foruden hvad der allerede er blevet nævnt under Forhandlingerne, yderligere skal gjøre opmærksom paa, at denne store Vogn netop ikke kan komme ud af Sporet, og altsaa er til saameget mindre Gæne for de Forbifarende end andre Vogne; man kan kjøre lige tæt op til den, fordi man i Forveien har, ikke blot en Anbydning af, men en pphvisst Garanti for, hvor den vil komme til at gaae. Et æret Medlem har meent, at det skulde være en behyrdende Bestemmelse, at Eneretten — naturligtvis ikke til at nedlægge saadanne Spor, men til deres Benyttelse med særligt dertil indrettede Vogne — skulde kunne gives for indtil 40 Aar, imod at det hele Anlæg saa uden Godtgjørelse tilfalder Staten; men jeg mener, at dette er en for Staten overordentlig fordeelagtig Bestemmelse. Ved de mangfoldige Concessioner, der i den Retning ere givne i Frankrig, er det sædvanlige, saavidt mig bekjendt, en Eneret paa 60 Aar, uden at være knyttet til nogen Betingelse; vi have hertillands en velbegrunnet Ulyst til at gaae ind paa Eneretsbevillinger, og da jeg tror, at ialtsaa det Foretagende, hvorom der her nærmest er Spørgsmaal, vil kunne finde sig tilfredsstillet ved det foreliggende Forslag, har jeg ikke fundet nogen Betænkelighed ved at tiltræde samme. — Jeg tror virkelig ikke, at der her indrømmes en for stor Ret — jeg holder mig til det Project, som nærmest og umiddelbart vil komme til Udførelse, naar dette Lovudkast er blevet til Lov — til den, der skal nedlægge en Capital af 300,000 Rb. i et saadant Foretagende; han maa være sikket for, idetmindste i den første Tid, at have Indtægten deraf. Jeg er tilfældigt kommen i Besiddelse af nogle Oplysninger, som jeg allerede har

omtalt i Landstthinget, men som jeg dog skal gjentage her i deres Hovedsum, og som gaae ud paa, at der alene i den ene By New-York er 438 saadanne Vogne paa Sporveie med 2,839 Heste, der ere anlagte med en Udgift af 12,590,000 Rb., og som i Maret 1859 have befordret 39,201,719 Menneffer; dette mener jeg er det meest slaaende Beviis paa, at det er et hensigtsmæssigt og gavnligt Foretagende. Forøvrigt tror jeg, at det her under Forhandlingerne med Tsjie er bemærket, at der ikke er Tale om nogen Understøttelse fra Statens Side, og at altsaa Spørgsmaalet om Rentabiliteten kan udelades. Jeg skal bemærke, at Frygten for de Ulemper, der kunne flyde af et slikt hos os nyt og ukjendt Befordringsmiddel, ganske vist vil indeholde en stærk Opfordring for Regjeringen til kun at give saadanne Concessioner mod at foreskrive Politiforanstaltninger, der kunne være baade til Veienes Beskyttelse og de Veifarendes Betryggelse, i hvilken Henseende man kan tage Exempel fra England, hvor der nylig er udgaaet en Parlamentsact om disse Forhold; der vil her fra rette Sagskyndige blive foretaget Undersøgelser, for at al mulig Forsigtighed kan iagttages. Sagen er allerede, ikke blot i England, i praktisk Gang, om den end ikke endnu har faaet nogen stor Udbredelse, men ogsaa paa forskjellige Steder i Europa er der, som oplyst under Forhandlingerne i Landstthinget, gjort Forsøg dermed, som ikke lade Tvivl tilbage om, at det er en Sag, som vil vinde Fremgang, og jeg seer da virkelig ikke, hvorfor vi ikke i den Henseende skulde ville følge med. Det er en „Bemyndigelse“ til Indenrigsministeriet, hvorom der her er Tale, og det er ganske rigtigt, hvad den ærede sidste Taler har bemærket, og hvad ogsaa af mig strax ved Lovudkastets Forelæggelse for Landstthinget blev anført, at det kunde være tvivlsomt, om Regjeringen behøver en saadan Bemyndigelse; den gjør det ganske vist, naar der til Concessionen knyttes en Eneret, men den kunde maaskee forøvrigt have truffet en saadan Foranstaltning paa sit eget Ansvar. Jeg tror imidlertid ikke, at det høie Thing vil kunne misbillige, at Regjeringen i tvivlsomme Tilfælde fortolker Rigsdagens Competence i Rigsdagens Faveur, og under alle Omstændig-